

Ἀλλὰ καὶ τίς τῶν φίλων θέλει ποτέ λησμονήσει σέ Γεώργιε, ὃν τοσοῦτον ἠγάπησαν διὰ τὰς ἀρετάς σου, τὸ εἰλικρινές καὶ ἄδολον τοῦ χαρακτήρός σου, τὸ ὑπερήφανον, τὸ πρᾶον καὶ γλυκὺ τοῦ ἥθους, καὶ ἅτινα καθίστων σε ἀγαπητὸν τοῖς πᾶσιν, ἢ τίς τῶν συναδέλφων θέλει λησμονήσει σε τὸν προσφιλεῖ συνάδελφον, τὸν ἐπιμελῆ, τὸν δραστήριον, τὸν προσιὴν τοῖς πᾶσι, τὸν εὐπειθῆ καὶ ἱκανόν, σὲ ὅστις ἐν τῇ ἱκανότητί σου καὶ ἐπιμελείᾳ στηριζόμενος, ἠλπίζεις νὰ ἀνέλθῃς καὶ εἰς αὐτὰς τὰς μεγάλας βαθμίδας τοῦ δημοσίου λειτουργοῦ, χωρὶς νὰ ἐπιδείξῃς τοῦτο διὰ τῶν αἰσχυρῶν καὶ ποταπῶν μέσων, τῆς κολακείας τῆς διαφθορᾶς τῶν συνειδήσεων καὶ τῆς διαβολῆς τῶν ἄλλων, ἢ τίς τῶν λοιπῶν εἰδότην σε θέλει λησμονήσει σέ, ὅστις εἰς τὴν πρώτην φωνὴν τῆς πατρίδος, πρωτοῦ ἔσπευσας νὰ καταταχθῇς εἰς τὰς τοῦ στρατοῦ τάξεις, νομίζων, ὅτι ἐσήμανεν ἡ ὥρα, καθ' ἣν ἡ νέα γενεὰ προσκαλεῖτο νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐντολὴν τῶν πατέρων της, ἣν ἀποθανόντες ἐγκατέλειπον αὐτῇ τοῦ νὰ ἐπιτελέσῃ τὸ ἡμιτελές ὑπ' αὐτῶν ἐγκαταλειφθὲν ἔργον, τὴν ἀπελευθέρωσιν καὶ τῶν λοιπῶν ὑποδούλων ἀδελφῶν ἡμῶν.

Ἄν ἀπέρχεσαι τοῦ κόσμου τούτου εἰς τὸ ἄνθος τῶν δυνάμεών σου εὐρισκόμενος, ἂν ἀπέρχεσαι τοῦ κόσμου τούτου πρὸ τοῦ καταστῆς τῇ οἰκογενείᾳ σου ὠφέλιμος καὶ τῇ πολιτείᾳ χρήσιμος, ἂν ἀπέρχεσαι τοῦ κόσμου τούτου, ἐν ᾧ τὰ πάθη ὑπερῶν ἄγέρωχον τὴν κεφαλὴν καὶ μόνῃ ἡ ἰδιοτέλεια βασιλεύει, ἂν ἀπέρχεσαι τοῦ κόσμου τούτου ἐν ᾧ πᾶσα ἐντύπωσις φαίνεται μόνον προωρισμένη εἰς τὸ νὰ παριστᾷ ζοφερωτέρας τὰς διαφορὰς μεταξὺ τοῦ παρελθόντος καὶ παρόντος, ἡ πραγματικότης παρίσταται, οὕτως εἰπεῖν, ὥς τις παρῳδία τῶν ἀναμνήσεων ἐκάστη δὲ νέα φάσις τῶν πραγμάτων ὥς τις ἀποτυχοῦσα γελοιογραφία τῆς παλαιᾶς, ὦ! μάθε, ὅτι δὲν θὰ συναπέλθῃ μετὰ σοῦ καὶ ἡ μνήμη, ἀλλὰ θὰ μένῃ ἐσαεὶ προσφιλεῖς μετὰ τῶν φίλων καὶ συναδέλφων σου, οἵτινες δὲν θὰ λησμονήσωσι ποτέ σέ Γεώργιε, καὶ τὰς περικοσμούσας σέ ἀρετὰς αἵτινες ὡς στέφανος ἤδη περιβάλλουσι τὸ φέρετρόν σου.

Πλὴν δὲν δύναμαι νὰ προχωρήσω, διότι ἀναλογιζόμενος, ὅτι μετ' οὐ πολὺ ὁ τάφος θέλει καλύψει τὸ σῶμά σου, ἡ δὲ ἄσπλαχνος γῆ, ἥτις ὡς ἄλλος Κρόνος κατατρώγει τὰ τέκνα της θέλει σὲ ὑποδεχθῇ εἰς τὰς ἀπηνᾶς ἀγκάλας της, αἰσθάνομαι τὰς δυνάμεις μου ἐκλιπούσας, τὴν διάνοιάν μου σκοτιζομένην, τὴν γλῶσσάν μου δεσμευομένην καὶ τὰ χεῖρά μου τρέμοντα καὶ ἀδυνατοῦντα νὰ προσφέρωσιν, ὅτι ἡ καρδίᾳ αἰσθάνεται.

Ἀπελθε λοιπὸν ἐκεῖ, ἐνθα τὰ ἔτη μᾶς ὠθοῦσιν ὡς οἱ ἀνεμοὶ τὸ πλοῖον καὶ ἐνθα βαδίζομεν ἀκκαπαύστως καὶ ἀνεπιστρεπτεῖ ὡς τὰ ὕδατα τῶν χειμάρρων πρὸς τὴν θάλασσαν.

Ἀπελθε εἰς τὰς οὐρανίους μονὰς, ὥς τοσοῦτον προῶρως ἐπόθησες, ἵνα εὖρης ἐκεῖ τὴν γαλήνην καὶ τὴν εὐδαιμονίαν, ἣν ἐφαντάσθης καὶ ἐπεθύμησας.

Εἶναι ἀδύνατον μοὶ εἰλεγε, ἡ φύσις, ἥτις περὶ πάντων προνοεῖ καὶ περὶ αὐτῶν ἔτι τῶν ἀτελεστάτων πλασμάτων της νὰ μὴ παρεσκεύασε διὰ τὸν ἄνθρωπον τὸ τελειότερον τῶν

δημιουργημάτων της ζωῆς κρείττονα τῆς προσκαίρου ταύτης, ἣν ἐξαγοράζει ἀντὶ τοσοῦτων ἀγώνων, κινδύνων, πόνων, καὶ μόχθων. Καὶ ἀφοῦ τὴν ἰδέαν ταύτην ἠναγκάσθησαν διὰ τοῦ θανάτου ν' ἀποδεχθῶσι καὶ αὐτοὶ οἱ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου μᾶλλον φιλοσοφήσαντες, διατί νὰ μοὶ παραδεχώμεθα διὰ τῶν λόγων, ὅτι ἔρχεται στιγμὴ, καθ' ἣν παραδεχόμεθα αὐτὸ διὰ τῆς βίας; ἢ ποία εἶναι ἡ δύναμις ἐκείνη, ἥτις ἐπὶ τοσοῦτον τυφλώττει ἡμᾶς, ὥστε νὰ μὴ ἀποδεχώμεθα, ὅτι ἀπλή ἡ ἰδέα τοῦ θανάτου ὥφειλε ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ μᾶς ἐμπνέῃ;

Ἀπελθε τέλος πρὸς τὸν θεόν σου, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν τῶν παρισταμένων, οἵτινες σκυθρωποὶ καὶ τεθλιμμένοι μῆξ φωνῇ σοὶ προσφωνοῦσι τὸ ὕστατον.

Αἰωνία σου ἡ μνήμη.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ Κνν ΣΤΕΛΛΑΝ ΜΑΚΡΗ

(Κόμησσαν Σολωμοῦ)

Εἰς τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ της

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΜΑΚΡΗ

(Μετάρρσεις ἐκ τῶν Ἰταλικῶν τοῦ Σολωμοῦ).

Ἀναίσθητο ἐκοίτετο τ' ἀγαπητὸ σου ἀδελφί
 κ' εἶχε τὸ πρόσωπον ἄχνυ ἀπ' τῇ στερρῇ χλωμάδα,
 καὶ σὺ μὲ δάκρυα ἀμέτρητα τὸν κόρφο του ἐφιλοῦσε
 τὸν κόρφο αὐτὸ ποῦ ἴλιγο πρὶν ἐσπάραιε γὰρ σένα.
 Κ' ἐν ᾧ γαλήνη οὐράνια τὴν ὄψιν του στολίζει,
 τὸ εὐλογημένο πνεῦμά του ὅσον Πλάστη του προβαίνει
 σεμνὰ, κ' ἀκολουθοῦσαν ἡ τόσαις ἀρεταῖς του
 ποῦ ὅττην καρδίᾳ του ἐφώλαζαν ὅταν ἀπὸς ἐξοῦσε.
 Ἀπ' τὴν οὐράνια θέσι τους τὰ τρυφερὰ παιδιὰ σου
 ὅλα μαζὶ ἐτρέφανε γὰρ νὰ τὸν ἀπαρτήσου
 κ' ἐφώναζαν παιδίστικα νὰ δείξουν τὴ χαρὰ τους.
 Αὐτὸς θερμὰ τὰ εἶδετο μὲ ἀνοιχτάς ἀγκάλας
 μὰ ὅταν εἰς τὰ πόδια τὰ πρόσωπά τους εἶδε
 γὰρ σένα σ' ἀντικινήθηκε κ' ἐβάλλθηκε νὰ κλαίῃ.
 Ἐν Λονδίῳ 1 Ἰουνίου 1884.

A. I. Σ.

ΓΙΑΤΙ

Μὲς τῇ καρδίᾳ τοῦ Μάϊ σου Γιατὶ σκεπάζον χιόνια
 Καὶ παγωνιάς τ' ὀλάνθιστο λειβάδι τῆς καρδιάς σου;
 Γιατὶ νὰ φέγγουν ἄχαρα τῆς νύκτος σου τὰ χιόνια
 Καὶ ν' ἀντικρίζῃ χειμωνιάς θλιμμένη ἡ ματιά σου;
 Γιατὶ νάχῃς τὸ στέγαγμα στὰ χεῖρά γὰρ τραγοῦδι
 Κι' ἔνα κλαδί κυπαρισσοῦ στὰ στήθη γὰρ λουλοῦδι;...

Ὁ τάφος εἶνε τὸ στερνὸν κρεβάτι μας, θυμήσον...
 Στερνὸ μὲ δίχως ὄνειρα, βουβὸ δίχως ἐλπίδα
 Καὶ θὰ σθυστῇ στὴ λησμονιὰ παράκαιρα ἡ ψυχὴ σου
 Δίχως μὲς τῆς ἀγάπης μου νὰ τὴν θερμάνῃ ἀχτίδα.
 Ὅλα βουβὰ παντέρημα στὴ χώρα τοῦ θανάτου
 Καὶ μὴ γυρεύῃς τὴν χαρὰ στὴν ἔρημν κατωκιά του.